

III. ENDA EN FREMSTILLING AV BIBELENS LÆRE¹

A. Kirkefelleskap ifølge Bibelen

1. Ved troen på Jesus Kristus fører Den Hellige Ånd oss i samfunn med vår Gud og Frelser. Gal 3,26. 4,6; 1 Joh 3,1.

2. Denne troen forener oss samtidig med alle andre troende. 1 Joh 1,3; Ef 4,4-6; Joh 17,20-21. Alle troende verden over, uansett rase, nasjonalitet, alder, kjønn, samfunnslag etc. utgjør sammen med de troende som allerede er gått bort, en eneste åndelig familie med Kristus som sitt hode. Denne herlige enheten av alle troende er den sanne, usynlige kirken, Guds åndelige tempel eller Kristi kropp, den levende Guds by eller det kongelige presteskap. Dette usynlige fellesskapet mellom alle troende er en gave som er laget og gitt av Gud. Troen som forener oss med Kristus og med hverandre, er helt og fullt Den Hellige Ånds verk. Det er han som skaper og holder oppe denne enheten.

3. Troen kommer til uttrykk i åndelig aktivitet, f.eks. i bruken av nådemidlene (Joh 8,47), i bønn (Gal 4,6), takksigelse og tilbedelse, i en takknemlig bruk av gavene som Herren ga sin kirke (Ef 4,11-14), i kristent vitnesbyrd (Apg 4,20; 2 Kor. 4,13), i utbredelsen av evangeliet (1 Pet 2,9; Gal 2,9), og i den kristne kjærlighetens gjerninger (Gal 5,6).

4. Det er Den Hellige Ånd som leder oss til å gi uttrykk for troen vår i ord og handling (Gal 4,6; Joh 15,26-27; Apg 1,8; Ef 2,10). Likevel kan også de som ikke eier troen i hjertet, hykle og imitere det som kjennetegner et kristent liv. Derfor er de omtalte livsytringene ikke noen absolutte indikasjoner på at de utgår fra sant troende kristne. Se beretningen om Ananias og Safira, Apg 5!

5. Da den kristne er kommet til tro gjennom Guds rene ord, har han fått av Ånden en lengsel etter dette ordet, denne åndelige maten. "Den som er av Gud, lytter til Guds ord" (Joh 8,47). Siden alle troende har en felles tro, utgjør en åndelig enhet og har samme troens lengsel etter den åndelige maten, leder Ånden den troende til å samles med andre troende omkring nådens midler, Ordet og sakramentene (Apg 2,42 ff). At de gjør det, er et ytre tegn og uttrykk for kristent fellesskap, kirkefelleskap. *De betrakter det rene evangeliet om Jesus Kristus som sin høyeste skatt. Verken åpent eller hemmelig har de noen kritikk å føre fram mot Guds ord. Med hele sitt hjerte griper de om Ordet, tror det og holder det for sant, og vil innrette livet sitt etter det.* De er ivrige etter å samles om Guds ord om og om igjen for at troen kan styrkes, og de oppbygger hverandre på sin aller helligste tro. Sammen går de ut i verden for å gjøre alle folk til disipler gjennom den hellige dåpens sakrament og gjennom undervisning i alt Guds ord (Matt 28,18-20). De kommer sammen til den hellige nattverden for å motta Kristi sanne legeme og blod, i, med og under brødet og vinen, for å styrkes i vissheten om at syndene deres er tilgitt, at de ikke behøver å frykte for synden og Guds vrede, som de har fortjent. Når de kommer sammen til Herrens bord, vitner de også om at de som feirer nattverd sammen er ett i troen, at de er "én kropp" (1 Kor 10,17). Nattverden er "en forsegling av den nye pakt, en trøst for alle bedrøvede hjerter og et vedvarende bånd og en forening mellom de kristne selv og mellom dem og deres hode, Kristus" (Konkordieformelen, Sol. Decl. VII, Konkordieboken s. 489).

¹ Denne presentasjonen er et fritt sammendrag av den evangelisk-lutherske Wisconsinssynodens læreframstilling. Se *Doctrinal Statements of the WELS*, Northwestern Publ. House, Milwaukee 1970.

Overalt der det finnes troende, søker de å komme sammen i større eller mindre grupper (Apg 1,14-15. 2,41-47; Gal 2,9), og menigheter sammen med andre menigheter (Apg 15; 1 Tess 4,9-10; 2 Kor 8,1-2. 18-19; 2 Kor 9,2). Når kristne forsamlinger på en slik ytre måte aksepterer hverandre som medtroende, når de rekker hverandre hånden for å samarbeide i Guds vingård (Gal 2,9), når de lar seg betjene av de samme Ordets tjenere, er dette et uttrykk for kristent fellesskap, kirkefellesskap.

6. Man kan bruke ulike betegnelser for det fellesskapet de kristne har som følge av sin felles tro: prekestolfellesskap, nattverdfellesskap, bønnfellesskap, gudstjenestefellesskap, felles misjon, kristen skole, kristent hjelpearbeid etc. Alle disse uttrykkene for de kristnes felles tro og bekjennelse er inkludert i ordet “kirkefellesskap”. Dette ordet dekker alle felles uttrykk for en felles tro. Således kan Skriften gi den allmenne formaningen “hold dere unna dem” når kirkefellesskapet skal opphøre (Rom 16,17). Kirkefellesskapet kan også komme til uttrykk når man rekker hverandre hånden for kristent samarbeid (Gal 2,9) eller når man hilser hverandre med et hellig kyss (Rom 16,16).

B. Bibelens prinsipper for utøvelse av kirkefellesskap

1. Bekjennelsen er avgjørende

Bare på grunnlag av den bekjennelsen *som enkeltpersoner eller grupper faktisk bekjenner*, vet vi hvem det er vi kan utøve kirkefellesskap med og gi uttrykk for en felles tro sammen med. Vi kan ikke på grunnlag av hjertets tro fastslå hvem som er våre trossøsken. For bare Gud kan se hjertets tro (2 Tim 2,19; Rom 10,10; 1 Joh 4,1-3; 1 Sam 16,7). Vi må akseptere menneskers bekjennelse av sin tro som et ekte uttrykk for hjertets virkelige holdning. Foreligger det en tydelig motsetning mellom bekjennelsen i ord og bekjennelsen i handling, er det bekjennelsen i handling som gjelder først. For den taler sterkere enn ord.

Skriften lærer oss også at det finnes hyklere, dvs. at det ikke alltid er overensstemmelse mellom hjertets holdning og munnens bekjennelse. Men bare Gud, som kan se til hjertet, kan avsløre hykleren. Og han skal også gjøre det i sin time. Det overgår våre evner og er ikke vår oppgave å gjøre dette.

2. En bekjennelse til alt Guds ord

Hvordan ser den så ut, den bekjennelsen vi søker for å kunne praktisere kirkefellesskap med andre, uttrykke det fellesskapet vi har i og med vår kristne tro? Svar: *En kristen trosbekjennelse er i prinsippet alltid en bekjennelse til alt Guds ord*. Fornektelse, forvanskning, eller det å holde tilbake noe av det Guds ord lærer, er ikke en frukt av troen, men av vantroen (Joh 8,31; Matt 5,19; 1 Pet 4,11; Jer 23,28 og 31. 5; Mos 4,2; Apg 22,18-19). Vi kjenner og erkjenner som kristne søsken alle som bekjenner at de tror på *Kristus som sin Frelser og som med denne bekjennelsen omfatter og aksepterer alt hans ord*. Jf. Dr. Walthers “Teser om åpne spørsmål”, tese 7: “Intet menneske har eller kan få den frihet å lære eller tro annerledes enn det Gud har åpenbart i sitt Ord. Og da spiller det ingen rolle om det dreier seg om en grunnleggende trosartikkel av første eller andre grad, fundamentale eller ikke-fundamentale lærer, spørsmål om troen eller spørsmål om livsførsel, historiske eller andre opplysninger som ligger under fornuftens lys, viktige eller tilsynelatende uviktige spørsmål.”²

² *Lehre und Wehre* 1868, s. 318 f.

3. Mange ufullkommenheter

Selv om alt Bibelen lærer skal bekjennes som sannhet, og verken stor eller liten avvikelse fra Guds ord skal sidestilles med sannheten eller tolereres, finnes det likevel *mange ufullkommenheter i de kristnes tro og dens ytringer*. Det finnes ufullkommenheter i forståelsen av de bibelske sannhetene og i hvordan disse tillempes og praktiseres i de kristnes liv. Alle er vi svake på den ene eller andre måten (Fil 3,12; Ef 4,14. 3,16-18; 1 Tess 5,14; Hebr 5,12; 1 Pet 2,2). En menighet som gir nøye akt på den rene læren, kan sammenlignes med et åndelig rekonvalesent hjem under tilsyn av den himmelske legen. Det som skader og forderver søker man stadig å overvinne med den rette, himmelske medisinen, Guds rene ord og sakramenter, som helbreder de syke og styrker de svake. *Ufullkommenhetene i den kristne menigheten må aldri brukes som et påskudd for å mene at synden må tolereres, at menigheten også må gi rom for avvik fra Guds ord*. Nei, de bibelske sannhetene må læres rent og klart over alt i kirken. Slik bekjempes og overvinnes ufullkommenhetene i forståelsen av de bibelske sannhetene og i den praktiske tillempningen av dem i de kristnes liv. Slik unngår man at de får lede til frafall fra Guds ord og til van tro.

4. Svakhet i troen

Svakhet i troen er ikke en grunn til at kirkefelleskapet må brytes. Snarere trenger de svake søsknene bare enda mer støtten og hjelpen fra brødresamfunnet, så de kan bli oppbygget i sin tro og styrket av den rene læren. *Svake søsken skiller seg fra spottere og van tro i dette at de er villige til å ta imot åndelig hjelp og undervisning*. Bibelen inneholder mange formaninger til de kristne om å ta seg av de svake og bære hverandres byrder (Gal 6,1-3). Svakhetene kan være av mange forskjellige slag:

a) Man kan være *svak når det gjelder å stole fast på Guds løfter* (Matt 6,25-34).

b) Man kan være *svak når det gjelder adiafora*, dvs. slike ting som en kristen kan bruke eller la være å bruke. Rom 14 og 1 Kor. 8 og 9 handler om slike svakheter. En svak bror forstår den bibelske læren om at han har frihet i disse ting, men likevel har samvittigheten hans ikke kommet i harmoni med den kunnskapen han har, og hindrer ham i å bruke den friheten han eier i Kristus fullt ut. En svak bror skal ikke dømme den som gjør bruk av den kristne friheten f.eks. når det gjelder mat og drikke. Det må undervises klart om hvilke ting som er adiafora (frie), så det blir tydelig hvem som er svak og hvem som er sterk (Rom 14,17-23; 1 Kor 6,12 og 10,23-24). På den annen side må ikke den som er sterk tvinge den svake til å bruke den kristne friheten, "for alt som ikke skjer i tro, er synd" (Rom 14, 23). I stedet skal den som er sterk ta seg kjærlig av ham som en bror og forsøke å hjelpe ham.

Den svake broren trenger nemlig å bli oppmuntret til å forstå hvilken herlig frihet Kristus har kalt oss til, så han kan overvinne sine betenkeligheter. I mellomtiden skal den som er sterk være forsiktig i praktiseringen av sin frihet, slik at den svake broren ikke skades i sin tro eller fristes til å gjøre noe som samvittigheten hans ikke kjenner frihet til.

c) Man kan være *svak i forståelsen av bibelske sannheter* og gjennom dette bli smittet av falsk lære. Da gjelder det å formane og undervise søsknene med Guds rene ord, så de blir klar over hva som er falsk lære og får mulighet til å styrkes og rotfestes i de bibelske sannhetene. *Den som ikke vil ta imot rettledning og undervisning er ikke en svak bror*.

Eksempler:

Galaterne: Judaistene hadde foruroliget og smittet menighetene i Galatia med sin falske lære om at de troende måtte omskjære seg og overholde de mosaiske høytidene for å få del i frelsen Kristus hadde vunnet for dem. Mange var blitt forvirret og ført vill av judaistenes innsmigrende ord. Likevel bryter ikke Paulus umiddelbart kirkefelleskapet med galaterne. Han angriper derimot forførerne meget strengt. Men de forførte og smittede behandler han fremdeles som søsken og forsøker å føre dem tilbake til sannheten med den rene apostoliske læren.

Kolosserne: På samme måte forsøker Paulus å hjelpe de kristne i Kolossai som var blitt påvirket av falsk undervisning, delvis judaistisk og delvis gnostisk. Et helt brev skriver han til dem som er svake i læren og tiltaler dem som søsken i Kristus. Han forsøker å bygge opp den svake troen deres ved å vise utførlig hvordan den falske læren motsier Kristi rolle og betydning i Guds frelsesplan.

1 Kor 15: Paulus bruker et helt kapittel til å imøtegå en falsk lære som påvirket svake søsken i menigheten i Korint. Epikureisk filosofi hadde vakt tvil om de dødes oppstandelse. Paulus viser hvilken betydning oppstandelsen har, og at en fornektelse av den er det samme som å fornekte Kristi oppstandelse. Han forklarer dem hva man kan vite om oppstandelsen, men underviser dem likevel som søsken. Ja, tre ganger kaller han dem 'søsken' bare i dette ene kapittelet. Slik skal også vi gjøre alt vi kan for å opprette og oppbygge dem av våre søsken som er blitt påvirket av falsk lære og har veket av fra Guds ord i liv eller lære. Jesus sier: “Dersom din bror gjør en synd mot deg, så gå til ham og still ham til ansvar på tomannshånd. Hvis han hører på deg, har du vunnet din bror” (Matt 18,15). Og apostelen Paulus skriver: “Mine søsken, hvis en av dere blir grepet i et feiltrinn, må dere som har Ånden, hjelpe ham til rette. Men gjør det med et ydmykt sinn og pass deg selv, så ikke du også blir fristet” (Gal 6, 1).

1 Tess 4,1: I Tessalonika var mange blitt uklare i læren om Kristi gjenkomst til dom. Paulus forsøker å rette på denne uklarheten og det den har ført til, ved undervisning og formaning.

2 Tess 3,6.14-15: Av 2 Tess ser vi hvor langt Paulus var villig til å gå i sine tålmodige anstrengelser for å hjelpe menigheten i Tessalonika, som var blitt smittet av falsk lære og praksis. Til tross for Paulus' undervisning og formaning, ville noen av medlemmene i menigheten ikke oppgi sin falske lære om Kristi gjenkomst til dom. De begynte å handle i overensstemmelse med denne falske læren: de sluttet å arbeide. Siden formaningene i det første brevet Paulus skrev ikke ble hørt, måtte han nå skrive: “Vi pålegger dere, søsken, i vår Herre Jesu Kristi navn: Hold dere unna alle søsken som ikke holder orden på livet sitt og ikke retter seg etter den overlevering dere mottok fra oss.” Og videre: “Og hvis noen ikke vil adlyde det vi sier i dette brevet, så merk dere hvem det er. Ha ikke noe med ham å gjøre, så han kan se sin skam. Regn ham likevel ikke som en fiende, men vis ham til rette som en bror.” Paulus fortsetter å håpe at de søsknene som er ført på villspor ikke skal fortsette i synden, men bli ført til anger, når de får hjelp til å innse hvor alvorlig Herrens menighet ser på deres uordentlige liv.

Dr. Walther sammenfatter alt dette i sine “teser om åpne spørsmål”. Vi siterer her noen av dem:

Tese 2: Selv om et enkelt medlem av kirken er kommet i strid med Guds klare ord, betyr ikke det at kirkefelleskapet eller samarbeidet med søsken og kolleger umiddelbart må brytes.

Tese 3: Selv om noe som strider mot Guds ord plutselig kommer til syne i en hel kirke, forvandler ikke denne villfarelsen umiddelbart kirken til en falsk kirke som en rettroende kristen eller den rettroende kirken må bryte fellesskapet med.

Tese 8: Kirken må gripe inn mot enhver avvikelse fra Guds ord, enten avvikelsen begås av en lærer eller en lekmann, av enkelte medlemmer eller av hele kirkesamfunn.

5. Å bryte kirkefellesskapet

Kirkefellesskapet må brytes med dem som til tross for undervisning og formaning fremdeles fortsetter å holde fast ved falsk lære i ord eller handling.

Vi kan dele disse inn i tre grupper: a) de som forsvarer sin egen synd, b) de som sprer synd, og c) de som står i kirkefellesskap med falske profeter.

a) De som forsvarer sin egen synd

Vi kan ikke fortsette å betrakte som en kristen bror den som til tross for all broderlig formaning ikke omvender seg, men forsvarer synd. Både hans og vårt åndelige vel krever at kirkefellesskapet brytes (Matt 18,17; 1 Kor 5,1-6). Dette gjøres av kjærlighet, for at synderen skal få anledning til å innse alvoret i å forsvare det som Gud forbyr, at han ved sin vantro vil gå en evig fortapelse i møte.

b) De som sprer synd

Vi kan ikke lenger betrakte dem som kristne søsken som til tross for formaning ennå holder hardnakket fast ved en synd i ord eller handling og som prøver å få denne synden godkjent og spredt (Gal 1,8-9. 5,9; Matt 7,15-19. 16,6; 2 Tim 2,17-19; 2 Joh 9-11; Rom 16,17-18). Ordene "Hold dere unna dem!" i Rom 16,17-18 utelukker enhver kontakt som innebærer en anerkjennelse eller gir uttrykk for kirkefellesskap. Jf. 1 Kor 5,9-11. I Apg 15 ser vi at apostlene ikke umiddelbart brøt kirkefellesskapet med dem som var blitt påvirket av den falske læren. I stedet kalte man sammen til et møte, og ved oppriktige samtaler på Guds ords grunn ble man enige om å forkaste den falske læren. De som før hadde gitt rom for den falske læren, kunne bli værende i kirkefellesskapet, for de fortsatte ikke i synden sin, men lot seg vise til rette av Guds ord.

Jesus vil få oss til å forstå at falsk lære ikke er en ubetydelig og ufarlig sak. Falsk lære undergraver, bryter ned og forstyrrer det åndelige livet. Derfor må den falske læren bekjempes og ryddes vekk. De som ikke vil gi slipp på falsk lære, men heller vil få den godkjent og spredt, er falske profeter som en må holde seg unna. Om de enn selv tror fullt og fast på sin lære og nekter å forstå at den er falsk, er de like fullt falske profeter som utgjør en trussel og fare mot troen og de troende.

c) De som står i kirkefellesskap med falske profeter

De som tilhører et kirkesamfunn som tolererer falske profeter, er *delaktige* i de onde gjerningene deres. Derfor kan man heller ikke praktisere kirkefellesskap med dem som riktignok ikke selv er falske profeter, men som nekter å bryte alt kirkefellesskap med falske

profeter i åpenbar strid med Guds klare ord i f.eks. Rom 16,17-18 og 2 Joh 9-11. Apostelen Johannes sier: "For den som ønsker ham velkommen, blir medskyldig i det onde han gjør."

På mer enn en måte blir den som tilhører en kirke som tolererer en eller annen falsk profet, medskyldig i hans onde gjerninger: 1) Han synder mot Herren ved ikke å bry seg om hans ord. 2) Han synder mot kirken, for han kan føre dens medlemmer til fall ved å få dem til å tro at den ene læren er like god som en annen, og slik gjøre dem likegyldige for sannheten. 3) Han synder mot de falske profetene ved at han styrker dem i deres overbevisning om at de eier sannheten, i stedet for å hjelpe dem ved å vitne imot dem i all ydmykhet. 4) Han synder mot sin egen sjel, for han utsetter seg selv for den falske lærers skadelige innflytelse. Den falske læren er aldri statisk, men eter om seg som koldbrann (2 Tim 2,17; Gal 5,9).

6. Sammendrag

Skriftens prinsipper for praktisering av kirkefelleskap viser at vi skylder svake søsken stor kjærlighet, og at vi – også av kjærlighet – er forpliktet til å dra oss bort fra slike som holder fast ved falsk lære i ord eller handling, og fra alle andre som gjør seg til medskyldige i deres onde gjerninger.